

Програми тимчасових творчих колективів (ТТК) педагогічних працівників

Програма роботи тимчасово творчого колективу «Здоров'язбережувальна технологія «Навчання у русі» в системі оздоровчо-виховної роботи закладів загальної середньої освіти» педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти

Актуальність. Здоров'я нації є пріоритетом розвитку кожної держави. З огляду на це реформування сучасної системи освіти зорієнтоване на забезпечення умов для розвитку здорової особистості. Основні положення щодо сприяння здоров'ю дітей та учнівської молоді викладені в нормативно-правових документах – Законах України «Про охорону дитинства» (2001 р. №2402-III), «Про загальну середню освіту» (1999 р. № 651-XIV), Національній стратегії розвитку освіти на період до 2021 року, Основних орієнтирах виховання учнів 1–11 класів закладів загальної середньої освіти (2011 р.), Концепції нової української школи (2016 р.), Указі Президента України від 09.02.2016 № 42 «Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація».

Науковими дослідженнями доведено, що рухова активність значною мірою сприяє дотриманню людиною здорового способу життя, а також в зменшенні негативного впливу на організм дітей шкідливих звичок, підвищенню стресостійкості та відволікає від асоціальної поведінки. Рухова активність є генеруючим і стимулюючим чинником у системі здорового способу життя, має важливе значення для вдосконалення фізичного розвитку та фізичної підготовленості дітей, профілактики надмірної маси тіла й ожиріння, а також сприяє зменшенню ризику виникнення серцево-судинних та інших захворювань.

Це спонукає педагогічну спільноту до пошуку нових ефективних технологій, форм і методів роботи; зумовлює необхідність нового підходу до системи навчання та виховання дітей та молоді; розробок і впровадження нових педагогічних технологій, які сприятимуть цілісному, гармонійному розвитку особистості, її самореалізації та спрямовані на підтримку і розвиток природних якостей дитини, її здоров'я та індивідуальних здібностей.

У дослідно-експериментальній роботі всеукраїнського рівня за темою «Здоров'язбережувальна технологія «Навчання у русі» в системі оздоровчо-виховної роботи загальноосвітніх навчальних закладів» беруть участь 5 закладів загальної середньої освіти Харківської області (науковий керівник ДЕР – Дубогай О.Д., д.п.н., професор, завідувач кафедри фізичного виховання та здоров'я факультету фізичного виховання і спорту Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (наказ Міністерства освіти і науки України від 02.11.2016 №1312 «Про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі загальноосвітніх навчальних закладів Вінницької, Волинської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької областей та міста Києва»)).

З метою надання науково-методичної допомоги педагогічним працівникам визначених закладів освіти в організації та проведенні дослідно-експериментальної діяльності організована робота тимчасового творчого колективу педагогів.

Результатом діяльності ТТК має стати розширення мережі закладів загальної середньої освіти, у яких упроваджується здоров'язбережувальна технологія «Навчання у русі».

Мета ТТК: розвиток мережі закладів загальної середньої освіти, у яких впроваджується здоров'язбережувальна технологія «Навчання у русі» та здійснюється психолого-педагогічне консультування для батьків і вчителів з особистісно-розвивальних проектів підтримки та збереження здоров'я, фізичного вдосконалення учнів.

Завдання

1. Опрацювати науково-методичну літературу з упровадження здоров'язбережувальної технології «Навчання у русі».
2. Узагальнити та систематизувати нормативно-правове та інформаційно-методичне забезпечення дослідно-експериментальної роботи за визначеною темою.
3. Сформувати практичні навички володіння здоров'язбережувальною технологією «Навчання у русі», «Щоденником розвитку та здоров'я учнів 6-12 років» та комп'ютерною діагностичною системою оцінки рівня здоров'я, функціональних і рухових можливостей організму учнів закладів загальної середньої освіти.
4. Розробити методичні рекомендації щодо психолого-педагогічного та медичного супроводу впровадження здоров'язбережувальної технології «Навчання у русі» у навчально-виховний процес закладів загальної середньої освіти.
5. Презентувати ефективний досвід діяльності навчальних закладів з упровадження технології «Навчання в русі».

Учасники: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.

Термін роботи ТТК: 2017 – 2018 роки.

Періодичність: 5 занять (три – у 2017 році, два – у 2018 році) по 4 год, усього 20 год.

Форми роботи: інтерактивні спілкування (круглі столи, вебінари, виїзні заняття на базі закладів загальної середньої освіти), індивідуальні консультації.

Керівники ТТК: Волкова І.В., старший викладач кафедри виховання й розвитку особистості; Заліська О.М., викладач кафедри методики дошкільної та початкової освіти.

Місце проведення:

1. КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).
2. Харківська гімназія № 14 Харківської міської ради Харківської області (м. Харків, вул. Амосова, 20).

План роботи

тимчасово творчого колективу

«Здоров'язбережувальна технологія «Навчання у русі» в системі оздоровчо-виховної роботи закладів загальної середньої освіти»

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
1.	Інноваційні підходи до створення здоров'язбережувальної системи навчання у закладі загальної середньої освіти	Лютий 2017 року	4	Опрацювання науково-методичної літератури з упровадження здоров'язбережувальної технології «Навчання у русі» (зміст та покрокова реалізація розкрита у «Щоденнику розвитку та здоров'я школярів 6-12 років» (автор Дубогай О.Д.)
2.	Діагностичні методики оздоровчо-рухового навчання школярів	Квітень 2017 року	4	Узагальнення та систематизація нормативно-правового й інформаційно-методичного забезпечення дослідно-експериментальної роботи за визначеною темою

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
3.	Психолого-педагогічний та медичний супровід впровадження здоров'язбережувальної технології «Навчання у русі» у навчально-виховний процес закладів загальної середньої освіти	Жовтень 2017 року	4	Практичне оволодіння учителями базових закладів освіти методикою впровадження здоров'язбережувальної технології «Навчання у русі». Підведення підсумків I (організаційно-підготовчого) етапу дослідно-експериментальної роботи
4.	Упровадження технології діагностико-проектувальної методики «Щоденник розвитку та здоров'я учнів 6-12 років» у системі «сім'я – школа»	Травень 2018 року	4	Практичне оволодіння учителями технологією діагностичної системи визначення оцінки фізичного стану учнів з метою підтримки та своєчасної корекції їх стану здоров'я, формування постави, профілактики частих захворювань засобами виконання комплексів фізичних вправ за участю батьків
5.	Самооцінка і самопрезентація досвіду впровадження здоров'язбережувальної технології «Навчання в русі»	Листопад 2018 року	4	Розробка та впровадження індивідуальних рухових та психофізичних, корекційних, оздоровчо-виховних рухових програм у відповідності з рівнем відхилень у нормі розвитку організму та життєдіяльності учнів. Обговорення методичних рекомендацій щодо психолого-педагогічного та медичного супроводу впровадження здоров'язбережувальної технології «Навчання у русі» у навчально-виховний процес закладів загальної середньої освіти
Усього			20	

Методичне забезпечення

1. Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості: збірник статей за матеріалами III міжн. науково-практичної онлайн-конференції. – Слов'янськ, 2016.– 478 с.
2. Навчання в русі: Здоров'язберегаючі педагогічні технології в початковій школі / О. Дубогай. – К.: Шкільний світ, 2005. – 112 с.
3. Оздоровчі технології для підвищення рухової активності підлітків / О.Я. Кібальник // Теорія та методика фізичного виховання і спорту . – 2007. – № 4. – С. 68.
4. Софій Н., Найда Ю. Партнерські відносини «школа – сім'я» // Підручник для директора. – 2007. – Червень – С. 67 – 71.
5. Сухомлинський В. Батьківська педагогіка. – К.: Рад. школа, 1978.

6. Сучасні фізкультурно-оздоровчі технології у фізичному вихованні / М.М. Булатова, Ю.О. Усачов // Теорія і методика фізичного виховання; за ред. Т.Ю. Крусевиц. – Київ, Олімпійська література, 2008.

7. Фізкультура як складова здоров'я і успішного навчання дитини / О. Дубогай – К.: Шкільний світ, 2006. – 128 с.

Додаток

Список закладів загальної середньої освіти, педагогічні працівники яких беруть участь у дослідно-експериментальній роботі всеукраїнського рівня та інтерактивних спілкуваннях тимчасово творчого колективу

№ з/п	Назва закладу загальної середньої освіти	ПІБ директора
1.	Богодухівська гімназія №1 Богодухівської районної ради Харківської області	Михасюк Оксана Костянтинівна
2.	Дергачівський НВК «Загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний заклад» Дергачівської районної ради Харківської області	Зенькова Ніна Олексіївна
3.	Шевченківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 Шевченківської районної ради Харківської області	Приходько Надія Вікторівна
4.	Харківська гімназія №14 Харківської міської ради Харківської області	Шкуропет Наталія Іванівна
5.	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 38 Харківської міської ради Харківської області	Поклонський Олександр Олександрович

Програма

роботи тимчасово творчого колективу

«Сучасні підходи до організації військово-патріотичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти Харківської області»

вчителів, керівників РМ(М)О предмета «Захист Вітчизни» закладів загальної середньої освіти та спеціалізованих закладів освіти

Актуальність. Сучасна школа вимагає докорінного переосмислення усієї системи виховання, оновлення змісту, форм і методів духовного становлення особистості на основі гуманізації життєдіяльності учня, створення умов для самореалізації у різних видах творчої діяльності.

Наукові дослідження доводять, що виховання є глибоко національним за своєю суттю, змістом, характером. «Національне виховання, як зазначала українська громадська, культурно-освітня діячка, педагог Софія Русова, забезпечує кожній нації найширшу демократизацію освіти, коли її творчі сили не будуть покалічені, а, значить, дадуть нові оригінальні, самобутні скарби задля вселюдного поступу: воно через пошану до свого народу виховує в дітях пошану до інших народів...».

Формування патріотизму в українському суспільстві залишається першочерговим як для держави, так і для системи освіти в цілому. У зв'язку з цим, національно та військово-патріотичне виховання є важливою складовою освітнього процесу. Саме національно-патріотичне виховання закладає підвалини для формування свідомості нинішніх і прийдешніх поколінь, які розглядатимуть державу як запоруку власного особистісного розвитку на засадах гуманізму, соціального добробуту, демократії, свободи, толерантності, виваженості, відповідальності, здорового способу життя, готовності до змін. Виклики

сучасного суспільства ставлять перед системою освіти завдання виховати громадянина-патріота нової формації (ініціативну особистість продуктивно-діяльничного типу, яка бачить перспективи своєї держави, готова відстоювати її інтереси в лавах Збройних Сил України).

З метою впровадження сучасних підходів до організації військово-патріотичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти, їхньої підготовки до повноцінного суспільного життя розпочато роботу тимчасового творчого колективу за відповідною темою.

Мета ТТК: здійснення науково-методичного й організаційного супроводу військово-патріотичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти; сприяння набуттю дітьми та молоддю досвіду патріотичних дій, виховання їх в дусі патріотичного обов'язку.

Завдання

1. Вивчення методологічних основ військово-патріотичного виховання.
2. Систематизація методики підготовки та проведення заходів військово-патріотичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти.
3. Визначення алгоритму роботи щодо підготовки та проведення тижня предмета «Захист Вітчизни» як елемента військово-патріотичного виховання учнів.
4. Розробка методичних рекомендацій щодо організації військово-патріотичного виховання дітей та молоді в закладах загальної середньої освіти Харківської області.

Учасники: учителі предмета «Захист Вітчизни», керівники РМ(М)О, представники спеціалізованих закладів освіти.

Термін роботи ТТК: 2017 – 2018 роки.

Періодичність: 4 заняття (два – у 2017 році, два – у 2018 році) по 4 год, усього 16 год.

Форми роботи: інтерактивні спілкування.

Керівники ТТК: Армейський О.С., методист Центру громадянського виховання; Магілін О.В., заступник начальника з методичної роботи Державної гімназії-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус».

Місце проведення: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

План роботи тимчасово творчого колективу «Сучасні підходи до організації військово-патріотичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти Харківської області»

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
1.	Інтерактивне спілкування. Тема: «Методичні основи, організації військово-патріотичного виховання в закладах загальної середньої освіти»	Березень 2017 року	4	Ознайомлення з методичними основами, організації військово-патріотичного виховання в закладах загальної середньої освіти. Визначення завдань учасників ТТК

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
2.	Інтерактивне спілкування. Тема: «Методика підготовки та проведення заходів військово-патріотичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти. Підготовка та проведення тижня предмета «Захист Вітчизни» як елемента військово-патріотичного виховання учнів»	Листопад 2017 року	4	Опрацювання методичних і практичних матеріалів проведення заходів військово-патріотичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти. Складання алгоритму проведення роботи тижня предмета «Захист Вітчизни»
3.	Інтерактивне спілкування. Тема: «Роль і завдання гуртків у процесі військово-патріотичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти»	Березень 2018 року	4	Визначення ролі та завдань гуртків у процесі військово-патріотичного виховання учнів, їх тематики та змісту
4.	Інтерактивне спілкування. Тема: «Підготовка методичних рекомендацій щодо організації військово-патріотичного виховання дітей та молоді в закладах загальної середньої освіти Харківської області»	Листопад 2018 року	4	Презентація матеріалів з досвіду роботи учасників ТТК щодо сучасних підходів до організації військово-патріотичного виховання учнів. Узгодження остаточного змісту методичних рекомендацій щодо організації військово-патріотичного виховання дітей та молоді в закладах загальної середньої освіти Харківської області
Усього			16	

Методичне забезпечення

1. Концепція допризовної підготовки і військово-патріотичного виховання молоді, затверджена Указом Президента України від 25.10.2002 № 948/2002.

2. Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді, затверджена Указом Президента України від 13.10.2015 № 80/2015.

3. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах».

4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2015 № 768 «Про національно-патріотичне виховання в системі освіти».

5. Наказ Міністерства оборони України від 11.01.2012 № 14 «Про затвердження Програми військово-патріотичного виховання у Збройних Силах України на 2012 – 2017 роки та Перспективного плану реалізації Програми військово-патріотичного виховання у Збройних Силах України на 2012 – 2017 роки».

6. Лист Інституту модернізації змісту освіти від 25.07.2016 № 2.1/10-1828 «Про методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах».

7. Абель М.Р. Військово-патріотичне виховання на козацьких традиціях // Управління школою. – «Основа», № 16-18 (388-390). – Червень – 2013.

8. Козлова Л., Куц Т. Організація та проведення предметного тижня у загальноосвітньому навчальному закладі // Заступник директора школи. Київ, «МЦФЕР-Україна», № 11. – 2012.

9. «Програма гуртка військово-патріотичного напрямку «Школа безпеки» (авт.: Олексюк В.Л., Горчинська Л.В., Єпіфанцев І.В.).

10. Соколов В.Д. Військово-патріотичне виховання: Організація та проведення конкурсів // Серія «Персональний методист». – Миколаїв, 2010.

11. Сорич І. Предметні та методичні тижні // Предметні тижні в школі. – К.: Шкільний світ, 2007.

12. Сухушин М. П. Основи військово-патріотичного виховання. – Миколаїв: МДУ ім. В.О. Сухомлинського, 2007.

Додаток

**Список учасників
тимчасово творчого колективу
«Сучасні підходи до організації військово-патріотичного виховання учнів закладів
загальної середньої освіти Харківської області»**

№ з/п	ПІБ	Заклад освіти, посада
1.	Городецький Сергій Леонідович	Ліцей з посиленою військовою та фізичною підготовкою «Патріот» Харківської обласної ради, начальник
2.	Грінтус Роман Михайлович	Малоданилівський ліцей Дергачівської районної ради Харківської області, учитель предмета «Захист Вітчизни»
3.	Свістун Юрій Миколайович	Олексіївська загальноосвітня школа I-III ступенів Краснокутської районної ради Харківської області, учитель предмета «Захист Вітчизни»
4.	Ганзенко Валерій Володимирович	Міський навчальний центр допризовної підготовки (м. Чугуїв), начальник
5.	Мищеряков Володимир Павлович	Донецька загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 Балаклійської районної ради Харківської області, учитель предмета «Захист Вітчизни»
6.	Токар Ігор Олександрович	Куп'янська загальноосвітня школа I-III ступенів Куп'янської міської ради Харківської області, керівник ММО учителів «Захист Вітчизни»
7.	Світличний Олексій Іванович	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 142 Харківської міської ради Харківської області, керівник РМО учителів предмета «Захист Вітчизни»
8.	Богатський Валерій Вікторович	Харківська спеціалізована школа I-III ступенів Харківської міської ради Харківської області, керівник РМО учителів предмета «Захист Вітчизни»
9.	Вишневецький Володимир Борисович	Комунальний заклад «Фізико-математичний ліцей № 27» Харківської міської ради Харківської області, учитель предмета «Захист Вітчизни»

Програма

тимчасового творчого колективу «Методика проектно-дослідницької діяльності учнів як складової шкільної екологічної освіти»

вчителів біології та екології закладів загальної середньої освіти

Актуальність. Важливу позицію на сьогодні посідає розширення освітніх можливостей, де однією з основних задач є виховання всебічно розвинутої особистості випускника із сформованою системою ключових компетентностей, у тому числі екологічної компетентності та навичок здорового способу життя.

Актуальність екологічної освіти визначається також упровадженням концепції сталого розвитку й інтеграцією української освіти в європейський простір, у якому екологічна культура займає ключову позицію.

У Харківській області накопичено певний досвід роботи з формування екологічної освіти учнів, створено систему їхньої підготовки до Всеукраїнської учнівської олімпіади з екології та роботи з створення екологічних проектів.

Дієвою формою підвищення якості екологічної освіти в Харківській області вбачається робота тимчасового творчого колективу досвідчених учителів екології навчальних закладів Харківської області та викладачів кафедри інженерної екології міст Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова за темою «Методика проектно-дослідницької діяльності учнів як складової шкільної екологічної освіти».

Підсумком роботи ТТК стане розробка методичних рекомендацій для педагогічних працівників навчальних закладів в організації та проведенні проектно-дослідницької діяльності учнів.

Мета ТТК: підвищення професійної компетентності учителів екології навчальних закладів в організації та проведенні проектно-дослідницької діяльності учнів, формування екологічної грамотності та культури учнів і вчителів навчальних закладів.

Завдання

1. Опрацювати науково-методичну літературу з організації екологічної освіти та виховання.
2. Узагальнити та систематизувати нормативно-правове та інформаційно-методичне забезпечення за визначеною темою.
3. Сприяти обміну досвідом роботи учителів екології навчальних закладів Харківської області щодо підготовки та захисту екологічних проектів.
4. Розробити методичні рекомендації щодо організації та проведенні проектно-дослідницької діяльності учнів закладів загальної середньої освіти.

Учасники: учителі біології та екології закладів загальної середньої освіти, викладачі кафедри інженерної екології міст Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова.

Термін роботи ТТК: 2017 – 2018 роки.

Періодичність: 6 занять по 3 год (тричі – у 2017 році, тричі – у 2018 році). Усього 18 год.

Форми роботи: інтерактивні спілкування, індивідуальні консультації.

Керівники ТТК: Зайцева О.А., методист Центру методичної та аналітичної роботи;
Задорожний К.М., доцент кафедри інженерної екології міст Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова.

Місце проведення: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
 (вул. Пушкінська, 24).

План роботи
тимчасово творчого колективу
«Методика проектно-дослідницької діяльності учнів
як складової шкільної екологічної освіти»

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
1.	Інтерактивне спілкування Обговорення актуальності питання організації проектно-дослідницької діяльності учнів. Аналіз науково-методичної літератури із зазначеного питання	Лютий 2017 року	3	Опрацювання науково-методичної літератури Підвищення компетентності вчителів екології з питань методології, мети та завдань, змісту запланованої роботи. Визначення завдань діяльності учасників ТТК
2.	Інтерактивне спілкування Визначення структури методичного посібника «Методика проектно-дослідницької діяльності учнів як складової шкільної екологічної освіти», розподіл завдань між членами ТТК	Квітень 2017 року	3	Практичне оволодіння учителями методикою організації проектно-дослідницької діяльності учнів
3.	Інтерактивне спілкування «Актуальність тематики екологічних проектів, визначення напрямів практичної та проектно-дослідницької діяльності учнів»	Жовтень 2017 року	3	Окреслення кола актуальних напрямів проектно-дослідницької діяльності учнів, планування подальшої діяльності учасників ТТК
4.	Інтерактивне спілкування «Методична та методологічна складова проектно-дослідницької діяльності учнів у рамках підготовки екологічного проекту»	Квітень 2018 року	3	Висвітлення результатів роботи учасників ТТК відповідно до етапу її проведення, планування тематики учнівських досліджень
5.	Інтерактивне спілкування «Науково-дослідницька складова проектно-дослідницької діяльності учнів у рамках підготовки екологічного проекту»	Вересень 2018 року	3	Презентація навчально-методичних матеріалів, уточнення структури та змісту методичного посібника
6.	Інтерактивне спілкування «Аналітичні підходи до узагальнення та презентації екологічних проектів»	Грудень 2018 року	3	Презентація навчально-методичних матеріалів, підготовка остаточної редакції методичного посібника
Усього			18	

Методичне забезпечення

1. Глушакова О. Екологічна робота на уроках і в позаурочний час / Хімія. Біологія / О. Глушакова. – 2003. – № 60. – С. 7-10.
2. Гнілуша Н.В. Екологічний практикум: [навчально-методичний посібник] / Н.В. Гнілуша. – Кривий Ріг: Видавничий дім, 2008. 116 с.
3. Організація екологічної освіти та виховання учнівської молоді (на допомогу вчителю екології). – К.: Фенікс, 2003. – 208 с.
4. Основи наукових досліджень / І.Ю. Горбатенко, Г.О. Івашина. – К.: Вища школа, 2001. – 92 с.
5. Пустовіт Г.П. Дослідницька робота учнів з екології в позашкільних установах і школах / Г.П. Пустовіт. – К., 1996.
6. Ханик Я.М., Ковальчук О.В., Грустілін О.О. Теоретичні та методичні основи екологічної освіти і виховання в навчальних закладах: навчальний посібник / За редакцією О.В. Ковальчука. – Вінниця: ВДПУ, 2007. – 90 с.
7. Шабанов Д.А., Кравченко М.О. Екологія у шкільному курсі біології / Д.А. Шабанов, М.О. Кравченко. – Х.: Видавнича група «Основа», 2005. – 142 с.
8. Шулик В.І. Екологічна освіта як аспект гуманізації шкільного навчання біології / В.І. Шулик, О.С. Осадчий. – К.: Науковий світ, 2002. – 96 с.

Додаток

Список учасників

тимчасово творчого колективу

«Методика проектно-дослідницької діяльності учнів як складової шкільної екологічної освіти»

№ з/п	ПІБ	Навчальний заклад, посада
1.	Здор Сергій Вікторович	Піщанська загальноосвітня школа I-III ступенів Куп'янської районної ради Харківської області, директор школи, учитель біології
2.	Буряківська Наталя Андріївна	Утківська загальноосвітня школа I-III ступенів Харківської районної ради Харківської області, учитель біології
3.	Лосева Наталія Леонидівна	КЗ «Обласна спеціалізована школа-інтернат II-III ступенів «Обдарованість» Харківської обласної ради», учитель біології
4.	Телюра Наталія Олександрівна	Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, старший викладач
5.	Роппе Ольга Василівна	Харківська гімназія № 1 Харківської міської ради Харківської області, учитель біології
6.	Свінченко Інна Анатоліївна	Богодухівська гімназія № 1 Богодухівської районної ради Харківської області, учитель біології
7.	Падалка Світлана Володимирівна	Лозовський ліцей № 4 Лозівської районної ради Харківської області, учитель біології
8.	Дронова Валентина Миколаївна	Викладач кафедри методики природничо-математичної освіти КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

Програма роботи тимчасового творчого колективу «Використання гри для формування предметних компетентностей учнів 1 – 4 класів» вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти

Актуальність. У Концептуальних засадах реформування середньої школи «Нова українська школа» зазначено, що початкова освіта Нової школи поділятиметься на два цикли: перший, адаптаційно-ігровий (1-2 класи) та другий, основний (3-4 класи). Наголошується, що процес навчання першого циклу початкової освіти, «адаптаційно-ігрового», буде організовано «через діяльність, ігровими методами, як у класі, так і поза його межами».

Виокремлення адаптаційно-ігрового циклу, посилення значущості застосування ігрових методів навчання зумовлено багатьма чинниками: зникненням в учнів інтересу до навчання, погіршенням стану здоров'я дітей. Так, у «Щорічній доповіді про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2014 рік»¹ акцентовано увагу на таких моментах:

- «Реформування шкільного навчання без урахування стану здоров'я школярів суттєво збільшило їх захворюваність. Інформаційні перевантаження, стресогенні ситуації, модернізація навчального процесу вимагають від дитячого організму великого напруження, що разом з іншими негативними факторами (обмеження фізичної активності, предметна система виховання, недостатнє природне освітлення тощо), веде спочатку до функціональних порушень, а згодом і до формування органічної патології»;

- «За час навчання у молодшій школі більш поширеними стали хвороби органів дихання, на друге місце виходили ендокринопатії, на третє – розлади психіки та поведінки, четверту позицію займали хвороби ока та його придаткового апарату»;

- «На початок першого класу I групи здоров'я мали 10,1% дітей, наприкінці молодшої школи – 1,5% дітей. Збільшувалася кількість учнів з III групою здоров'я (хронічні захворювання): з 30,2% до 49,4%».

Спрямованість реформування системи освіти України, у тому числі її початкової ланки, на адаптоване впровадження прогресивного світового педагогічного досвіду в практику вітчизняних закладів загальної середньої освіти передбачає вивчення умов, що забезпечують якість навчально-виховного процесу. Однією з таких умов є широке й систематичне використання гри та ігрових методів навчання для формування предметних компетентностей учнів. Так, найкращі результати дослідження PISA демонструють учні Фінляндії, Південної Кореї, Китаю, Японії, Сінгапуру. Саме в цих країнах діти багато грають, як і в дитячих садочках, так і в початковій школі (а саме – у рухливих іграх під час перерв і обов'язково на свіжому повітрі, в ігри-дослідження, творчі та соціальні ігри²). Особливістю виховання дітей у цих країнах є надання дітям можливості виявляти свою ініціативу та творчість у виборі гри, тобто в період дошкільного дитинства діти активно грають у самодіяльні ігри. Окрім того, у названих вище країнах високий рівень інформатизації суспільства, гарне матеріально-технічне забезпечення навчально-виховного процесу. У початковій школі використовуються планшети, електронні дошки, що надає можливість застосовувати в навчально-виховному процесі різноманітні розвивальні комп'ютерні ігри.

Отже, важливість використання гри та ігрових методів навчання для особистісного розвитку дітей, формування в них предметних компетентностей доведено ефективним світовим педагогічним досвідом.

¹ Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2014 рік / за ред. Квіташвілі О.; МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». – К., 2015. – 460 с.

² Використовується класифікація ігор Боба Х'юза.

У нашій країні упровадження гри, ігрових форм і методів у навчально-виховний процес початкової школи може стикнутися з такими перепонами:

- недостатнім рівнем сформованості в дітей дошкільного віку вміння грати у творчі (а саме, самодіяльні та сюжетно-рольові ігри), що негативно впливає на формування навчальної діяльності учнів початкової школи;
- незрозумінням адміністрацією та учителями початкових класів, батьками дітей важливості дитячої гри для розвитку дитини: з одного боку фахівці й батьки визнають унікальність і цінність дитинства (дитиноцентризм), а з іншого відбувається ігнорування специфіки дитинства (вимоги з боку адміністрації та вчителів до учнів перших і других класів дотримуватися суворої дисципліни на уроках і під час перерв, змагання між класами за кращі оцінки в учнів, рейтинг класів за результатами навчальних досягнень тощо);
- недостатнім рівнем обізнаності вчителів початкових щодо можливих шляхів використання гри та ігрових методів на уроках;
- недостатнім рівнем оснащення кабінетів, у яких навчаються молодші школярі, мобільними Інтернет-пристроями (планшетами), електронними дошками, проекторами тощо;
- практикою «пасивного відпочинку» учнів під час перерви.

Отже, результати проведеного первинного теоретичного та практичного аналізу стану використання гри та ігрових методів навчання в початкових класах у нашій країні та в зарубіжних країнах, учні яких демонструють високі результати навчальної діяльності, зумовлюють необхідність розроблення програми експериментальної діяльності, спрямованої на вивчення та створення умов формування предметних компетентностей молодших школярів шляхом систематичного впровадження в навчально-виховний процес початкової школи гри та ігрових методів навчання.

Мета ТТК: на підставі визначення комплексу умов, що забезпечують ефективне використання гри та ігрових методів навчання сучасних учнів 1 – 4 класів створити й апробувати систему ігор (творчих, дидактичних, рухливих, настільних, комп'ютерних) та ігрових методів, доцільних для формування предметних компетентностей молодших школярів у нашій країні.

Завдання

1. Проаналізувати, узагальнити та систематизувати науково-методичні, психолого-педагогічні та культурологічні засади формування предметних компетентностей учнів початкових класів засобами гри та ігрових методів навчання.
2. Створити й апробувати систему ігор (творчих, дидактичних, рухливих, настільних, комп'ютерних, ігор-досліджень) та ігрових методів формування предметних компетентностей молодших школярів, із урахуванням особливостей функціонування системи початкової освіти в країні.
3. Розробити методичне забезпечення промоції дитячої гри та ігрових методів навчання для вчителів початкових класів і батьків учнів.
4. Створити науково-методичний посібник «Використання гри та ігрових методів навчання для формування предметних компетентностей учнів 1–4 класів».

Учасники: учителі початкових класів закладів загальної середньої освіти.

Термін роботи ТТК: 2017 – 2018 роки.

Періодичність: 4 заняття по 4 год на рік, усього 32 год.

Форми роботи: інтерактивне спілкування.

Керівник ТТК: Коченгіна М.В., завідувач кафедри методики дошкільної та початкової освіти Харківської академії неперервної освіти, канд. пед. наук.

Місце проведення: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

План роботи
тимчасово творчого колективу
«Використання гри для формування предметних компетентностей учнів 1 – 4 класів»

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
1.	<p>Настановне засідання. Презентація програми ТТК учасникам. Завдання роботи ТТК. Ознайомлення учасників ТТК із загальними особливостями використання гри та ігрових методів навчання в практиці початкового етапу навчання в зарубіжних країнах, учні яких демонструють високий рівень навчальних досягнень. Конкретизація загальної мети діяльності ТТК. Визначення орієнтовних напрямів роботи для кожного учасника ТТК</p>	Лютий 2017 року	4	<p>Визначення завдань діяльності учасників ТТК.</p> <p>Розроблення основи моніторингового інструментарію для виявлення особливостей використання гри та ігрових методів навчання в практиці початкової школи. Започаткування створення переліку інформаційних ресурсів із питання формування предметних компетентностей учнів 1 – 4 класів засобами гри та ігрових методів навчання</p>
2.	<p>Інтерактивне спілкування. Досвід Ш.А. Амонашвілі використання гри та ігрової діяльності в навчально-виховному процесі початкової школи</p>	Квітень 2017 року	4	<p>Визначення можливих шляхів використання педагогічного досвіду Ш.А. Амонашвілі в практиці сучасної початкової школи</p>
3.	<p>Презентація учасниками ТТК результатів теоретичного дослідження специфіки використання гри та ігрових методів навчання в практиці роботи початкової школи країн, учні яких є переможцями Міжнародного моніторингового дослідження PISA. Визначення загального переліку умов використання гри та ігрових методів навчання в початкових</p>	Жовтень 2017 року	4	<p>Загальний перелік умов ефективного використання гри та ігрових методів навчання в практиці роботи початкової школи країн, учні яких є переможцями Міжнародного моніторингового дослідження PISA. Визначення</p>

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
	класах цих країн			можливостей інтеграції світового досвіду в практику вітчизняної школи
4.	Інтерактивне спілкування. Гра на уроці в початковій школі: з досвіду роботи учасників ТТК	Грудень 2017 року	4	Започаткування системи ігор, що можуть бути використані для формування предметних компетентностей учнів 1-4 класів
5.	Інтерактивне спілкування. Умови, методи та прийоми використання гри та ігрових методів навчання для формування предметних компетентностей молодших школярів	Лютий 2018 року	4	Орієнтовна модель підготовки вчителів початкової школи до використання гри та ігрових методів навчання в навчально-виховному процесі початкової школи
6.	Інтерактивне спілкування. Система просвітницької роботи з батьками учнів щодо важливості гри для розвитку особистості дитини молодшого шкільного віку. Система просвітницької роботи з батьками майбутніх учнів 1-х класів	Квітень 2018 року	4	Орієнтовна модель підтримки дитячої гри в сім'ях учнів початкових класів і майбутніх учнів 1-х класів
7.	Інтерактивне спілкування. Результати реалізації напрямів експериментальної діяльності учасників ТТК	Жовтень 2018 року	4	Комплекти експериментальних матеріалів учасників ТТК
8.	Інтерактивне спілкування. Результати реалізації напрямів експериментальної діяльності учасників ТТК. Розроблення орієнтовного змісту науково-методичного посібника «Використання гри та ігрових методів навчання для формування предметних компетентностей учнів 1–4 класів»	Грудень 2018 року	4	Орієнтовний рукопис науково-методичного посібника «Використання гри та ігрових методів навчання для формування предметних компетентностей учнів 1–4 класів»
Усього			32	

Методичне забезпечення

1. Концептуальні засади реформування середньої школи «Нова українська школа» [Електронний ресурс].
2. Державний стандарт початкової загальної освіти затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 № 462 [Електронний ресурс].

3. Амонашвили Ш. А. Здравствуйте, дети!: Пособие для учителя. – М., 1983.
4. Амонашвили Ш. А. Единство цели. – М., 1987.
5. Амонашвили Ш. А. Как живете, дети? – М., 1986.
6. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2014 рік / за ред. Квіташвілі О.; МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». – К., 2015. – 460 с.
7. Hughes B.A. Playworker`s Taxonomy of Play Types / Bob Hughes, Sandra Melville. – Playlink 2006. – 45 p.

Додаток

**Список учасників
тимчасово творчого колективу
«Використання гри для формування предметних компетентностей учнів 1 – 4 класів»**

№ з/п	ПІБ	Заклад освіти, посада
Співробітники Харківської академії неперервної освіти		
1.	Коченгіна Маріанна Вікторівна	завідувач секції розвивального навчання кафедри методики дошкільної та початкової освіти
2.	Ротфорт Діана Вікторівна	методист Центру практичної та аналітичної роботи
3.	Сосницька Надія Петрівна	старший викладач секції розвивального навчання кафедри методики дошкільної та початкової освіти
4.	Гезей Ольга Михайлівна	старший викладач кафедри методики дошкільної та початкової освіти
5.	Коваль Олена Амер'янівна	викладач кафедри методики дошкільної та початкової освіти
6.	Табарчук Ірина Вікторівна	викладач секції інформатизації та дистанційної освіти кафедри методики природничо-математичної освіти
7.	Разводова Тетяна Олександрівна	методист Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя
Учителі початкових класів		
8.	Комлик Анжела Володимирівна	Харківська гімназія № 82 Харківської міської ради Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи, учитель-методист
9.	Кобець Тетяна Михайлівна	Харківська гімназія № 82 Харківської міської ради Харківської області, учитель початкових класів, учитель-методист
10.	Тищенко Інна Сергіївна	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 53 Харківської міської ради Харківської області, учитель початкових класів
11.	Селюкова Галина Миколаївна	Васищевська загальноосвітня школа I-III ступенів Харківської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
12.	Харіна Людмила Іванівна	Васищевська загальноосвітня школа I-III ступенів Харківської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
13.	Порощай Ірина Леонідівна	Васищевська загальноосвітня школа I-III ступенів Харківської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
14.	Гарус Анжела Михайлівна	Комунальний заклад «Харківська спеціалізована школа I-III ступенів №11 з поглибленим вивченням

№ з/п	ПІБ	Заклад освіти, посада
		окремих предметів Харківської міської ради Харківської області», учитель початкових класів, старший учитель
15.	Морєєва Майя Вікторівна	Комунальний заклад «Харківська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів №11 з поглибленим вивченням окремих предметів Харківської міської ради Харківської області», учитель початкових класів
16.	Белебежа Ірина Степанівна	Харківська гімназія № 172 Харківської міської ради Харківської області, учитель початкових класів
17.	Жуга Олена Миколаївна	Малинівська гімназія Чугуївської районної ради Харківської області, учитель початкових класів

Програма
роботи тимчасового творчого колективу «Дорожня карта вчителя
в умовах інклюзивної освіти»
педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти

Актуальність. Визнання Україною Конвенції ООН «Про права дитини» та Всесвітньої декларації про забезпечення виживання, захист і розвиток дітей посилює увагу до проблеми дітей, які мають ті чи інші відхилення в розвитку, зумовило необхідність розробки цілеспрямованих дій держави для створення найсприятливіших умов для забезпечення їхньої самоактуалізації, активної участі в системі сучасних суспільних відносин. Інтегрування дітей з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітній простір України, як один із напрямів гуманізації системи освіти, полягає в особистісній орієнтації освіти, створенні рівних можливостей для дітей і молоді в здобутті якісної освіти, забезпеченні варіативності здобуття базової або повної загальної середньої освіти та є одним із пріоритетних напрямів сучасної державної політики в галузі освіти.

Це відображено в низці нормативно-правових документів (Концепція розвитку інклюзивної освіти, «Порядок організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», «Положення про спеціальні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах», Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року та інші).

У Постанові Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 № 753 зазначено, що діти із затримкою психічного розвитку мають навчатися в спеціальних або інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти з 1 вересня 2017 р.

Фахівці зазначають, що успішність упровадження інклюзивної освіти залежить від поінформованості педагогічних працівників про існуючі проблеми в освіті дітей з особливими потребами, розуміння інклюзії як цінності демократичного суспільства, розвитку толерантності, зміни ставлення до дітей з особливими потребами з боку педагогів, батьків, громадськості.

Для вирішення вищезазначених питань у навчальних закладах Харківської області та з метою підвищення інклюзивної компетентності педагогічних працівників, які мають здійснювати навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами в умовах закладу загальної середньої освіти, розроблено план роботи тимчасового творчого колективу (ТТК) за темою «Дорожня карта вчителя в умовах інклюзивної освіти» для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти.

Мета ТТК: підвищення компетентності педагогічних працівників із питань організації якісного навчально-виховного інклюзивного середовища в закладах загальної середньої освіти Харківської області.

Завдання

1. Ознайомити учасників із нормативно-правовими актами та науково-методичними джерелами з питань інклюзивної освіти в закладах загальної середньої освіти.
2. Розглянути сучасні підходи до організації інклюзивного навчально-виховного простору в закладі загальної середньої освіти як умови успішної самоактуалізації дітей з особливими освітніми потребами.
3. Ознайомитися з позитивним досвідом організації та здійснення інклюзивної освіти європейських країн.
4. Здійснити моніторингові дослідження щодо готовності педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах закладів загальної середньої освіти.
5. Розкрити особливості педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти.
6. Визначити педагогічні технології, форми і методи навчально-виховної діяльності, які є прийнятними для роботи в інклюзивному учнівському середовищі.
7. Скласти перелік державних установ, громадських організацій, ресурсних центрів, діяльність яких сприяє соціалізації та розвитку дітей з особливостями психічного розвитку в умовах інклюзивного навчального закладу.
8. Укласти методичний посібник – довідник «Дорожня карта вчителя в умовах інклюзивної освіти».

Учасники: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.

Термін роботи ТТК: 2017 – 2018 роки.

Періодичність: 4 заняття по 4 год, 2 заняття по 2 год (чотири заняття у 2017 році, два – у 2018 році), усього 20 год.

Форми роботи: інтерактивне спілкування, круглий стіл, спілкування в режимі ЧАТу, індивідуальне консультування.

Керівники ТТК: **Калініна Т.С.**, завідувач секції спеціальної та інклюзивної освіти, канд. психол. наук; **Носенко В.В.**, завідувач Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя; **Колісник О.В.**, методист Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя.

Місце проведення: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

План роботи тимчасово творчого колективу «Дорожня карта вчителя в умовах інклюзивної освіти»

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
1.	Інтерактивне спілкування «Інклюзивна освіта як цінність демократичного суспільства»	Лютий 2017 року	4	Актуалізація поняття і змісту інклюзивної освіти. Ознайомлення з сучасними

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
				нормативно-правовими актами та науково-методичними вимогами до її організації та здійснення
2.	Круглий стіл «Особливості педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами: проблеми, досвід, перспективи»	Червень 2017 року	4	Ознайомлення з досвідом роботи педагогічних працівників Харківської області щодо особливостей навчально-виховної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Визначення «підводних каменів» та шляхів розв'язання проблем
3.	Спілкування в режимі ЧАТу «Педагогічні технології, форми і методи, ефективні в умовах інклюзивного учнівського середовища»	Жовтень 2017 року	2	Актуалізація знань про особистісно орієнтовані педагогічні технології, форми і методи навчально-виховної діяльності. Визначення особливостей їх застосування в умовах інклюзивного учнівського середовища. Обмін думками, вирішення проблемних питань
4.	Інтерактивне спілкування «Мережева взаємодія у забезпеченні самоактуалізації дітей з особливими освітніми потребами»	Грудень 2017 року	4	Ознайомлення з діяльністю державних установ, громадських організацій, ресурсних центрів, які є ресурсними щодо соціалізації та розвитку дітей з особливостями психічного розвитку в умовах інклюзивного навчального закладу
5.	Спілкування в режимі ЧАТу «Дорожня карта – технологія формування компетентності педагога»	Лютий 2018 року	2	Обмін думками, вирішення проблемних питань щодо оформлення напрацювань за результатами роботи тимчасового творчого колективу
6.	Круглий стіл «Кроки до якісної інклюзивної освіти»	Квітень 2018	4	Захист учасниками педагогічного творчого клубу власних напрацювань, обмін досвідом.
7.	Узагальнення продуктів діяльності учасників ТТК	Травень-серпень 2018 року		Укладання методичного посібника – довідника «Дорожня карта вчителя в умовах інклюзивної освіти»
Усього			20	

Методичне забезпечення

1. Бойчук Ю.Д. Інклюзивне образование в Украине: современное состояние и тенденции развития / Ю.Д. Бойчук Особый ребенок: междунар. научн.-практ. журн. – Екатеринбург, 2012. – № 2. – С. 113-118.

2. Вавіна Л. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі: початкова ланка / Л. Вавіна, В. Засенко, А. Колупаєва, Т. Сак, Н. Софій, О. Таранченко. – К.: Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2004. – 152 с.

3. Власова Т.А., Певзнер М.С. О детях с отклонениями в развитии. – М.: Просвещение, 1973.

4. Дети с задержкой психического развития / Под ред. Т.А. Власовой, В.И. Лубовского, Н.А. Пыпиной. – М.: педагогика, 2008. – 127 с.
5. Дети с ограниченными возможностями: проблемы и инновационные тенденции в обучении и воспитании / Сост. Н.Д. Соколова, Л.В. Калиникова. – М.: ООО «Аспект», 2009. – 448 с.
6. Джерело педагогічних інновацій. Інклюзивна освіта: Науково-методичний журнал. – Випуск № 1. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2013. – 181 с.
7. Дмитриев А.А. О некоторых проблемах интегрированного обучения детей с особыми образовательными потребностями // Дефектология. – 2005. – № 4. – С. 4 – 8.
8. Дятленко Н. Оцінка впливу інклюзивної моделі освіти на учасників проекту / Н. Дятленко, Н. Софій, Ю. Кавун. – К.: Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2005. – 11 с.
9. Елен Р. Даніелс і Кей Стаффорд. Залучення дітей з особливими потребами до загальноосвітніх класів. – Львів: Т-во «Надія», 2000. – С. 37-51.
10. Елен Р. Даніелс і Кей Стаффорд. Створення інклюзивних класів (програми особистісно зорієнтованої освіти дітей від 0 до 10 років «Крок за кроком») // Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: Науково-методичний збірник / Ред. кол. Н.Софій, І.Єрмаков та ін. – К.: Контекст, 2000. – С.308–318.
11. Зейгарник Б.В. Личность и патология деятельности. – М.: Медицина, 1971.
12. Как учить и развивать детей с нарушениями развития. – СПб.: МиМ, 2000.
13. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально- методичний посібник / Кол. авторів: Колупаєва А.А., Найда Ю.М., Софій Н.З. та ін. За заг. ред. Даниленко Л.І. – К.: 2007. – 128 с.
14. Колупаєва А.А. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання: наук.-метод. Посіб. / А.А. Колупаєва, Л.О. Савчук. – К.: Наук. світ, 2010. – С. 44-63.
15. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія. – К.: «Самміт – Книга», 2009. – С. 272.
16. Колупаєва А.А. Інноваційні підходи до навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку // Нова педагогічна думка. – 2004 – № 1. – С. 91 – 94.
17. Колупаєва А.А. Інтегрування дітей з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітній простір як напрям гуманізації системи освіти // Інклюзивна освіта: стан і перспективи розвитку в Україні. – К.: Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2007. – С. 14-20.
18. Колупаєва А.А. Організаційно-педагогічні умови інтегрування дітей з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітній простір // Дефектологія. – 2003 – № 4. – С. 10 – 12.
19. Колупаєва А.А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади: Монографія. – К.: Педагогічна думка, 2007 р. – 458 с.
20. Колупаєва А.А. Психолого-педагогічна підтримка дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання в європейських країнах // Актуальні проблеми навчання і виховання дітей з особливими потребами. – К.: Університет «Україна», 2009. – С. 174-175.
21. Положення про організацію інтегрованого навчання дітей з особливими потребами в загальноосвітніх (дошкільних) навчальних закладах (проект). – К., 2002. – 7 с.
22. Про проведення науково – педагогічного експерименту «Соціальна адаптація та інтеграція в суспільство дітей з особливостями психофізичного розвитку шляхом організації їх навчання у загальноосвітніх навчальних закладах»: Наказ Міністерства освіти і науки України від 10.08.2001 р. № 586.
23. Специальная педагогика: Учеб. Пособие для туд. Высш. пед.. учеб. Заведений / Л.И.Аксенова, Б.А.Архипов, Л.И.Беякова и др.; Под ред. Н.М.Назаровой. – 3-е узд., испр. – М.: Издательский центр «Академия», 2004.

24. Увага: особлива дитина: навчання та виховання учнів у системі інклюзивної освіти: методичні рекомендації / Авт.-укл. Г.О. Сіліна, Т.С. Калініна. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2011. – 80 с.

25. Ярская В.Н. Инклюзия – новый код социального равенства // Образование для всех: политика и практика инклюзии. Сборник научных статей и научно-методических материалов. – Саратов: Научная книга, 2008.

Додаток

**Список учасників
тимчасово творчого колективу
«Дорожня карта вчителя в умовах інклюзивної освіти»**

№ з/п	ІМ'Я	Заклад освіти, посада
1.	Гончарова Наталія Валеріївна	Балаклійська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 2 Балаклійської районної ради Харківської області, учитель англійської мови
2.	Северин Яна Олександрівна	Дергачівський НВК № 1 Дергачівської районної ради Харківської області, соціальний педагог
3.	Тугай Олена Володимирівна	Зідківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів ім. Г.І. Ковтуна Зміївської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
4.	Корочанська Тетяна Іванівна	Слобожанська гімназія № 2 Зміївської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
5.	Сухар Ольга Борисівна	Золочівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 2 Золочівської районної державної адміністрації Харківської області, учитель початкових класів
6.	Барчугіна Людмила Василівна	Глушківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Куп'янської районної ради Харківської області, учитель англійської мови
7.	Островерх Валентина Володимирівна	Краснопавлівський багатoproфільний лицей Лозівської районної державної адміністрації Харківської області, учитель початкових класів
8.	Єрошина Оксана Анатоліївна	Мереф'янська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 6 Харківської районної ради Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи
9.	Буйнова Ярослава Володимирівна	Мереф'янська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 6 Харківської районної ради Харківської області, педагог організатор
10.	Алешко Юлія Михайлівна	Пісочинський колегіум Харківської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
11.	Єрмола Алла Олександрівна	Есхарівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Чугуївської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
12.	Толстоп'ятова Людмила Валентинівна	Люботинська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 3 Люботинської міської ради Харківської області, учитель початкових класів
13.	Пастухова Юлія Володимирівна	Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 124 Харківської міської ради Харківської області, заступник директора з НВР
14.	Сірик Наталія Федорівна	Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 38 Харківської міської ради Харківської області, учитель початкових класів

№ з/п	ПІБ	Заклад освіти, посада
15.	Цеван Лариса Петрівна	Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 38 Харківської міської ради Харківської області, практичний психолог
16.	Здорик Наталя Олександрівна	Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 22 Харківської міської ради Харківської області, учитель початкових класів

Програма
тимчасового творчого колективу «Навчально-методичне забезпечення
підготовки учнів закладів загальної середньої освіти до зовнішнього
незалежного оцінювання з англійської мови»
вчителів англійської мови закладів загальної середньої освіти

Актуальність. Зовнішнє незалежне оцінювання (ЗНО) з англійської мови, запроваджене у 2009 році, стало невід’ємною складовою освітнього процесу в Україні.

Досвід проведення тестування з іноземних мов, зокрема – англійської мови, показав, що значна частина учасників виявилася недостатньо готовою до цієї процедури. Основну причину труднощів, із якими зіткнулися учасники при проходженні тестування, фахівці бачать у відсутності досвіду роботи з тестовими завданнями.

Крім того, відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 03.02.2016 № 77 «Про затвердження програм зовнішнього незалежного оцінювання осіб, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти» і від 27.07.2016 № 888 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки від 03.02.2016 № 77» із 2018 року до складових ЗНО додається частина «Аудіювання».

З метою надання науково-методичної допомоги педагогам у підготовці учнів до участі у ЗНО, а також сприяння розвитку компетентності вчителів у використанні тестових технологій, підвищення якості шкільного навчання англійської мови організовано роботу тимчасового творчого колективу педагогів за темою «Навчально-методичне забезпечення підготовки учнів закладів загальної середньої освіти до складання зовнішнього незалежного оцінювання з англійської мови».

Під час інтерактивних спілкувань учасники ТТК матимуть можливість обмінятися досвідом щодо підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання з англійської мови, отримати науково-методичну допомогу та взяти участь у розробці інформаційно-методичних матеріалів.

Підсумком роботи ТТК стане розробка методичних рекомендацій та навчальних матеріалів для вчителів англійської мови закладів загальної середньої освіти щодо підготовки учнів до складання зовнішнього незалежного оцінювання з англійської мови.

Мета ТТК: підвищення професійної компетентності вчителів англійської мови з питань підготовки учнів до складання ЗНО.

Завдання

1. Опрацювати вимоги щодо володіння мовною компетенцією учнів на завершальному етапі шкільного навчання, виявити показники сформованості іншомовної комунікативної компетенції старшокласників.

2. Визначити принципи добору форм завдань, типів та тематики текстів складових ЗНО: аудіювання (Listening), читання (Reading), використання мови (Use of English).

3. Розробити тренувальні тестові завдання для формування навичок виконання тестових завдань усіх типів.

4. Розробити методичні рекомендації щодо підготовки учнів до складання зовнішнього незалежного оцінювання з англійської мови.

Учасники: учителі англійської мови закладів загальної середньої освіти.

Термін роботи ТТК: 2017 – 2018 рік.

Періодичність: 5 занять по 3 год, усього 15 год.

Форми роботи: семінари-практикуми з елементами тренінгу.

Керівники ТТК: Моліна О.О., методист Центру методичної та аналітичної роботи; Синельникова В.В., керівник РМО вчителів англійської мови Шевченківського району м. Харкова; Овсяннікова Л.Є., учитель англійської мови Харківської гімназії № 6 «Маріїнська гімназія» Харківської міської ради

Місце проведення: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

План роботи
тимчасово творчого колективу
«Навчально-методичне забезпечення підготовки учнів закладів
загальної середньої освіти до зовнішнього незалежного оцінювання з англійської мови»

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
1.	Круглий стіл «Актуальні питання підготовки випускників закладів ЗСО до складання ЗНО з англійської мови. Структурні складові програми ЗНО: читання, використання мови, писемне повідомлення»	Квітень 2017 року	3	Опрацювання структурних складових програми ЗНО, визначення проблемних питань щодо підготовки випускників закладів ЗСО до складання ЗНО
2.	Інтерактивне спілкування «Принципи добору форм завдань, типів та тематики текстів складових ЗНО: аудіювання (Listening), читання (Reading), використання мови (Use of English)»	Червень 2017 року	3	Визначення принципів добору форм завдань, типів та тематики текстів складових ЗНО: аудіювання (Listening), читання (Reading), використання мови (Use of English)
3.	Інтерактивне спілкування «Рекомендації щодо принципів добору форм завдань, типів та тематики текстів складових ЗНО: читання (Reading)»	Листопад 2017 року	3	Розробка рекомендацій щодо принципів добору форм завдань, типів та тематики текстів складових ЗНО: читання (Reading)
4.	Інтерактивне спілкування «Рекомендації щодо принципів добору форм завдань, типів та тематики текстів складових ЗНО:	Лютий 2018 року	3	Розробка рекомендацій щодо принципів добору форм завдань, типів та тематики текстів складових

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
	використання мови (Use of English)»			ЗНО: використання мови (Use of English)
5.	Круглий стіл «Рекомендації щодо принципів добору форм завдань, типів та тематики текстів складових ЗНО: аудіювання (Listening)». Узагальнення представлених методичних матеріалів	Квітень 2018 року	3	Розробка рекомендацій щодо принципів добору форм завдань, типів та тематики текстів складових ЗНО: аудіювання (Listening)
Усього			15	

Методичне забезпечення

1. Програма зовнішнього незалежного оцінювання з англійської мови.
2. Характеристика сертифікаційної роботи Українського центру оцінювання якості освіти.
3. Exam Trainer (посібник із підготовки до ЗНО з англійської мови) / Мартинюк А.П., Набокова І.Ю., Сverdlova I.O., Юрченко А.А. / Dinternal-Books, 2014/ –75 с.
4. Evans, V 2009 FCE Practice Exam papers 1 Express Publishing.
5. Gray, E, O’Sullivan, N 2000 Practice Tests for the PET (SB) Express Publishing.
6. Hashemi, P.C. L., Thomas B. 1998 Cambridge Practice Tests for First Certificate 1 Cambridge University Press.
7. Sharon Ashton, Barbara Thomas. Preliminary English Test. Practice Tests. – Pearson Education, 2006.
8. Thomas B., Matthews L. Vocabulary for First Certificate Cambridge University Press.

Додаток

Список учасників

тимчасово творчого колективу

«Навчально-методичне забезпечення підготовки учнів закладів загальної середньої освіти до зовнішнього незалежного оцінювання з англійської мови»

№ з/п	ПІБ	Заклад загальної середньої освіти
1.	Харченко Юлія Олександрівна	Донецька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 1 Балаклійської районної ради Харківської області
2.	Грузінова Маргарита Вікторівна	Красноградський навчально-виховний комплекс (загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів-дошкільний навчальний заклад) № 3 Красноградської районної державної адміністрації Харківської області
3.	Водоп’янова Тетяна Володимирівна	Куп’янський навчально-виховний комплекс «Школа – гімназія № 3» Куп’янської міської ради Харківської області
4.	Шелест Юлія Валеріївна	Люботинська гімназія № 1 Люботинської міської ради Харківської області
5.	Черемісова Наталія Миколаївна	Чугуївська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 2 Чугуївської міської ради Харківської області
6.	Гаєвська Інна Валентинівна	Харківська гімназія № 47 Харківської міської ради Харківської області
7.	Іванченко Ганна Анатоліївна	Харківський ліцей № 89 Харківської міської ради Харківської області

№ з/п	ПІБ	Заклад загальної середньої освіти
8.	Жозе да Коста Ганна Олександрівна	Харківський лицей № 89 Харківської міської ради Харківської області
9.	Литвиненко Віола Михайлівна	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 105 Харківської міської ради Харківської області
10.	Фураєва Людмила Василівна	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 22 Харківської міської ради Харківської області
11.	Белкуші Мохаммед Ахметович	Харківська спеціалізована школа I-III ступенів № 132 Харківської міської ради Харківської області
12.	Куварзіна Марина Володимирівна	Харківська спеціалізована школа I-III ступенів № 132 Харківської міської ради Харківської області

Програма
роботи тимчасового творчого «Новий Державний стандарт початкової загальної освіти: підготовка вчителів початкових класів до впровадження»
учителів початкових класів закладів загальної середньої освіти
(у межах регіонального освітнього проекту «Модернізація початкової освіти»)

Актуальність. Місією початкової школи в Україні є різнобічний розвиток особистості дитини відповідно до її вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей, формування загальнокультурних і морально-етичних цінностей, оволодіння ключовими і предметними компетентностями, необхідними життєвими і соціальними навичками, що забезпечують її готовність до продовження навчання в основній школі, життя у демократичному суспільстві. При цьому якість початкової освіти визначається взаємодією багатьох чинників: повним і своєчасним охопленням навчанням усіх дітей молодшого шкільного віку, різнобічним використанням досягнень дошкільного періоду, осучасненням, оздоровленням освітнього середовища, впровадженням методик особистісного і компетентісно зорієнтованого навчання, виховання і розвитку молодших учнів; технологічністю методик, моніторинговим супроводом, адекватною підготовкою педагогічних кадрів тощо. Окрім того, Концепцією Нової української школи встановлюється, що найцінніший результат початкової освіти знаходиться в особистісному вимірі: це здорова дитина, мотивована на успішне навчання, дослідницьке ставлення до життя; це учні, які вміють вчитися з різних джерел і критично оцінювати інформацію, відповідально ставитися до себе та інших людей, усвідомлювати себе громадянином України.

На жаль, шкільна освіта традиційно залишається спрямованою на вивчення предметів, а не на зміни особистісного розвитку учня. Учитель «тягне» на собі учня, передає досвід поколінь (переважно засобом слова). Результатом цього стану є безініціативність учня, відхід від труднощів, невпевненість у собі, в результатах роботи. Це відчутно виявилось в результатах міжнародних моніторингових досліджень, у яких брали участь і випускники початкової школи.

Спираючись на вищезазначені підходи, проект нового Державного стандарту початкової загальної освіти переорієнтовує педагогів початкової школи в організації навчально-виховного процесу на інтегрованій основі з переважанням ігрових методів у першому циклі (1-2 класи) та на інтегровано-предметній основі у другому циклі (3-4 класи).

Практика зарубіжних країн та теоретичні дослідження вітчизняних учених показують, що освоєння інтеграції створює можливості формувати в учнів якісно нові знання, що характеризуються вищим рівнем осмислення, динамічністю застосування в нових ситуаціях, підвищенням їх дієвості й системності. Інтеграція є якісно іншим способом структурування,

презентації та засвоєння змісту, що уможлиблює системний виклад знань у нових органічних взаємозв'язках. Таким чином, під час інтеграції навчання розглядається через призму цілісної картини світу, а не ділиться на окремі дисципліни. У проекті нового Державного стандарту початкової загальної освіти такий підхід реалізується через теми тижня, які розглядаються через проблемні (дослідницькі) запитання.

Окрім того, відповідно до Концепції «Нової української школи», вчителі отримують ряд академічних свобод, які проявляються через: самостійну (або у групі з колегами) розробку власної навчальної програми, яка буде влаштовувати освітні потреби його класу (класів); заповнення 20% резервного часу типових навчальних програм на власний розсуд; здійснення календарного планування. До якісної реалізації зазначених вимог і «свобод» педагоги початкових класів повинні бути підготовленими.

Таким чином, актуальність і виявлені проблеми зумовили вибір теми роботи тимчасового творчого колективу вчителів початкових класів, а саме «Новий Державний стандарт початкової загальної освіти: підготовка вчителів початкових класів до впровадження».

Мета ТТК: підготувати вчителів початкових класів до розуміння нових підходів до організації освітнього процесу в початковій школі та їх якісної реалізації з 1 вересня 2018 року та розробити методичні рекомендації щодо впровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти.

Завдання

1. Здійснити аналіз положень та вимог нового Державного стандарту початкової освіти.
2. Поглибити розуміння інтегрованого підходу.
3. Навчити створювати власну модельну програму.
4. Розвинути навички планування в умовах інтегрованого підходу та змістове наповнення тематичних тижнів.
5. Визначити особливості організації освітнього середовища орієнтованого на дитину.
6. Розробити методичні рекомендації та навчально-дидактичну підтримку вчителів початкових класів на період початку впровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти.

Учасники: учителі початкових класів закладів загальної середньої освіти.

Термін роботи: 2017 – 2018 роки

Періодичність: 9 занять по 3 год, один раз на місяць.

Форми роботи: інтерактивні спілкування.

Керівники ТТК: Ротфорт Д.В., методист Центру громадянського виховання, канд. пед. наук; Гезей О.М., старший викладач кафедри методики дошкільної та початкової освіти.

Місце проведення: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

План роботи тимчасово творчого колективу

«Новий Державний стандарт початкової загальної освіти: підготовка вчителів початкових класів до впровадження»

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
1.	Інтерактивне спілкування. Пілотний проект нового Державного стандарту початкової загальної освіти: особливості структури і змісту. Моделювання навчальної програми. Обов'язкові елементи навчальної програми.	Жовтень 2017 року	3	Ознайомлення з проектом нового Державного стандарту початкової загальної освіти та модельною навчальною програмою.
2.	Інтерактивне спілкування. Інтеграція: тематичний та діяльнісний підходи. Тематичні тижні (загальні підходи)	Листопад 2017 року	3	Поглиблення розуміння інтегрованого підходу
3.	Інтерактивне спілкування. Ранкові зустрічі. Особливості організації освітнього середовища.	Грудень 2017 року	3	Розширення знань щодо особливостей організації освітнього середовища орієнтованого на дитину.
4.	Інтерактивне спілкування. Організаційно-методична структура планування на місяць, тиждень, день. Змістове наповнення тематичних тижнів	Січень 2018 року	3	Розвиток навичок тематичного планування в умовах інтегрованого підходу
5.	Інтерактивне спілкування. Організаційно-методична структура планування на місяць, тиждень, день. Змістове наповнення тематичних тижнів	Лютий 2018 року	3	Розвиток навичок тематичного планування в умовах інтегрованого підходу
6.	Інтерактивне спілкування. Організаційно-методична структура планування на місяць, тиждень, день. Змістове наповнення тематичних тижнів	Березень 2018 року	3	Розвиток навичок тематичного планування в умовах інтегрованого підходу
7.	Інтерактивне спілкування. Залучення батьків до партнерської взаємодії	Квітень 2018 року	3	Акцентування уваги педагогів на залучення батьків до партнерської взаємодії
8.	Інтерактивне спілкування. Оцінювання навчальних досягнень учнів: портфоліо	Травень 2018 року	3	Орієнтація педагогів на використання у навчально-виховному процесі портфоліо як форми цілеспрямованої, систематичної й безперервної оцінки і самооцінки навчальних результатів учнів
9.	Підготовка методичних рекомендацій	Червень 2018 року	3	Узагальнення напрацьованих матеріалів
Усього			27	

Методичне забезпечення

1. Проект нового Державного стандарту початкової загальної освіти.
2. Бейн К. Дроброго ранку! Ми раді, що ви тут! – Children's resources international, inc. Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2004; Ранкова зустріч: що це і навіщо – <http://nus.org.ua/articles/rankova-zustrich-shho-tse-i-navishho/>
3. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Науково-методичний посібник. – К.: ІЗМН. 1998. – 204 с.
4. Большакова І., Пристінська М. Інтегроване навчання: тематичний та діяльнісний підходи.
5. Дитиняч Г., Андрушко Л., Древняк Н. «Я досліджую, експериментую, спостерігаю». – Львів-Торонто, 2003.
6. Індивідуальне оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі : навч. курс та наук.(метод. посіб. / Т. В. Сак. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. – 168 с.
7. Науменко С. Система та методи оцінювання Компетентностей учнів. – Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. Випуск 51, 2014. – С. 72-79.
8. Онопрієнко О., Скворцова С. Континуум інтегрованого навчання.
9. Організація роботи з батьками: Методологічні рекомендації // Шкільний світ. – 2002. – № 33 – С.1-8.
10. Пащенко М.І. Методика роботи з батьками // Практична психологія та соціальна робота. – 2003. – №9 – С.53-63.
11. Шукович Ю.В. Взаємодія з батьками // Початкова школа. – 2004. – № 23-24. – С.48.
12. Чошанов М.А. Був. Перебував. Притягувався. Навчальний портфоліо як альтернативна система оцінки // «Учитель року», 2002, № 4.

Додаток

**Список учасників
тимчасово творчого колективу
«Новий Державний стандарт початкової загальної освіти: підготовка вчителів
початкових класів до впровадження»**

№ з/п	Район (місто), заклад освіти	ПІБ
1.	Мереф'янська ОТГ Мереф'янський медичний ліцей	Гаргун Ганна Павлівна, учитель початкових класів
2.	Балаклійський Балаклійська ЗОШ I-III ступенів № 2	Летко Олена Вікторівна, учитель початкових класів
3.	Близнюківський Близнюківська ЗОШ I-III ступенів	Колосок Вікторія Вікторівна, учитель початкових класів
4.	Богодухівський Богодухівська гімназія № 1	Каленіченко Людмила Георгіївна, учитель початкових класів
5.	Борівський Відділ освіти Борівської районної ради	Голоха Алла Іванівна методист
6.	Валківський Валківський ліцей ім. О. Масельського	Ткаченко Валентина Василівна, учитель початкових класів
7.	Вовчанський Вовчанська ЗОШ I-III ступенів	Кузьменко Лариса Мирославівна, учитель початкових класів
8.	Великобурлуцький Новоолександрівська ЗОШ I-III ступенів	Корнейко Людмила Сергіївна, учитель початкових класів

№ з/п	Район (місто), заклад освіти	ПБ
9.	Дергачівський Дергачівський НВК № 1	Камардіна Віта Анатоліївна, учитель початкових класів
10.	Зміївський Слобожанська гімназія № 2	Попова Олена Михайлівна, учитель початкових класів
11.	Кегичівський Слобожанська ЗОШ I-III ступенів	Даценко Анастасія Миколаївна, учитель початкових класів
12.	Красноградський Красноградська гімназія «Гранд»	Зінченко Наталія Петрівна, учитель початкових класів
13.	Куп'янський Курилівська ЗОШ I-II ступенів	Каркач Лариса Валентинівна, учитель початкових класів
14.	Лозівський Орільська ЗОШ I-III ступенів	Сіряк Світлана Леонідівна, учитель початкових класів
15.	Лозівський Садовська ЗОШ I-III ступенів	Кучик Олена Анатоліївна, учитель початкових класів
16.	Нововодолазький Ватутінька ЗОШ I-III ступенів	Копейка Ольга Вікторівна, учитель початкових класів
17.	Харківський Південна ЗОШ I-III ступенів	Макаренко Юлія Миколаївна, учитель початкових класів
18.	Харківський Пісочинська ЗОШ I-III ступенів «Мобіль»	Меламед Вікторія Аркадіївна, учитель початкових класів
19.	Чугуївський Малинівська гімназія	Бовда Світлана Леонідівна, учитель початкових класів
20.	Шевченківський Шевченківська ЗОШ I-III ступенів	Пікалова Світлана Федорівна, учитель початкових класів
21.	м. Куп'янськ НВК «Школа – гімназія» № 3	Зайцева Галина Юріївна, учитель початкових класів
22.	М. Лозова Лозівська ЗОШ I-III ступенів № 1	Дев'ятко Галина Анатоліївна, учитель початкових класів
23.	м. Люботин Люботинська ЗОШ № 5	Задьорна Наталія Анатоліївна, учитель початкових класів
24.	м. Первомайський Первомайська гімназія № 7	Обченко Катерина Олександрівна, учитель початкових класів
25.	м. Чугуїв Чугуївська ЗОШ I-III ступенів № 7	Ярова Олена Володимирівна, учитель початкових класів
26.	Індустріальний Харківська ЗОШ I-III ступенів № 157	Кучеровець Світлана Іванівна, учитель початкових класів
27.	Київський	Кіяш Світлана Вікторівна, учитель початкових класів
28.	Харківська ЗОШ I-III ступенів № 165	Собко Людмила Миколаївна, учитель початкових класів
29.	Московський Харківська ЗОШ I-III ступенів № 30	Дерев'янко Оксана Михайлівна, учитель початкових класів
30.	Немишлянський Харківська ЗОШ I-III ступенів. № 74	Шумілова Тетяна Олегівна, учитель початкових класів
31.	Новобаварський Харківська спеціалізована школа № 162	Володарська Маро Олександрівна, учитель початкових класів
32.	Основ'янський Харківська ЗОШ I-III ступенів № 10	Шейко Галина Ксенофонтівна, учитель початкових класів

№ з/п	Район (місто), заклад освіти	ПІБ
33.	Слобідський Харківська спеціалізована школа № 114	Чижова Тетяна Василівна, учитель початкових класів
34.	Холодногірський Харківська ЗОШ I-III ступенів № 126	Чірик-Степанова Оксана Володимирівна, учитель початкових класів
35.	Шевченківський (м. Харків) Харківська ЗОШ I-III ступенів № 129	Підоренко Анна Анатоліївна, учитель початкових класів

Програма
роботи тимчасового творчого колективу «Упровадження
здоров'язбережувальних технологій в освітній процес
нової української школи»

учителів основ здоров'я, тренерів превентивних програм, класних керівників,
методистів районних (міських, ОТГ) методичних служб

Актуальність. За останнє десятиріччя чітко спостерігаються фактори, які впливають на стан здоров'я учнів, а саме: зростання навчального навантаження, вільний час діти все більше проводять за переглядом фільмів, комп'ютерними іграми. Усе це призводить до погіршення стану здоров'я дитини.

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчити користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Практика показує, що процес формування свідомого ставлення до власного здоров'я потребує обов'язкового поєднання інформаційного й мотиваційного компонентів із практичною діяльністю учнів, що сприятиме оволодінню дітьми необхідними здоров'язберігаючими вміннями і життєвими навичками.

Діяльність учителя повинна бути орієнтована на формування в дітей стійкої позиції, що передбачає визначення цінності здоров'я, почуття відповідальності за збереження й зміцнення власного здоров'я, поглиблення знань, умінь та навичок, пов'язаних з усіма складовими здоров'я, передбачає розвиток не лише здоров'язбережувальної компетентності шляхом набуття учнями навичок збереження, зміцнення та відповідального ставлення до особистого здоров'я та здоров'я тих, хто поруч, але й усіх ключових компетентностей, які мають бути сформовані через освіту.

Упровадження здоров'язберігаючих технологій потребує від учителя, передусім, не допускати перевантаження учнів, визначати оптимальний обсяг навчальної інформації й способи її надання, враховувати інтелектуальні, фізіологічні та індивідуальні особливості учнів. Необхідно намагатися планувати такі види роботи, які сприяють зниженню втоми. Здоров'язберігаючі технології передбачають: зміну видів діяльності, чергування інтелектуальної, емоційної, рухової видів діяльності; групової й парної форм роботи, які сприяють підвищенню рухової активності, учать вмінню поважати думки інших, висловлювати власні думки, правилам спілкування; проведення ігор та ігрових ситуацій, інтерактивних та інтегрованих уроків.

Широке застосування методів навчання, заснованих на співпраці, дасть можливість учням долучатися до спільної здоров'язбережувальної діяльності, що сприятиме їхній соціалізації та дозволить успішніше оволодіти навичками здорового способу життя.

Тому потреба у вивченні кращого досвіду педагогів області щодо впровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес та адаптації його до нових вимог є

актуальною. Сьогодні є необхідність розробки методичного посібника для педагогічних працівників із питань здоров'язбереження з урахуванням сучасних реформ в системі освіти.

Саме на це спрямована робота тимчасового творчого колективу (ТТК) педагогічних працівників за темою «Упровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес нової української школи».

Мета діяльності ТТК: підвищення професійної компетентності педагогічних працівників щодо упровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес оновленої української школи.

Завдання

1. Ознайомити учасників із нормативно-правовими актами і науково-методичними джерелами з питань упровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес.

2. Розглянути сучасні підходи до організації здоров'язбережувального освітнього простору як ресурс для забезпечення здоров'я і благополуччя дітей.

3. Визначити педагогічні технології, форми і методи освітньої діяльності, які б задовольняли базові потреби учнів, були центровані на збереження, розвиток здоров'я учнів, побудовані на принципах партнерства і компетентнісної освіти.

4. Ознайомити з особливостями організації співпраці з батьками щодо здорового способу життя дітей на засадах педагогіки партнерства.

5. Здійснити обмін досвідом щодо упровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес відповідно до сучасних вимог.

6. Розробити методичний посібник «Упровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес нової української школи».

Учасники: учителі основ здоров'я, тренери превентивних програм, класні керівники, методисти районних (міських, ОТГ) методичних служб, методисти КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Термін роботи ТТК: 2018 рік.

Періодичність: 4 заняття по 4 год, усього 16 год.

Форми роботи: інтерактивні спілкування (круглі столи), індивідуальні консультації.

Керівник школи-майстерні: Берзіня О.О., методист Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя.

Місце проведення: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

План роботи тимчасово творчого колективу «Упровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес нової української школи»

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
1.	Інтерактивне спілкування Тема: «Сучасні	Січень 2018 року	4	Розкриття основних понять, змісту, класифікації здоров'язбережувальних

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
	<p>здоров'язбережувальні технології в освіті».</p> <p>Ознайомлення з планом, метою, завданнями роботи ТТК.</p>			<p>технологій.</p> <p>Ознайомлення із нормативно-правовими актами і науково-методичними джерелами з питань упровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес.</p> <p>Підвищення компетентності учасників ТТК з питань методології, мети і завдань, змісту запланованої роботи.</p> <p>Планування подальшої діяльності учасників ТТК</p>
2.	<p>Індивідуальні консультації з питань навчання і виховання учнів за визначеною тематикою</p>	<p>Березень 2018 року</p>		<p>Розробка методичних матеріалів</p>
3.	<p>Інтерактивне спілкування Тема: «Організація здоров'язбережувального освітнього простору в закладах освіти».</p> <p>Огляд сучасних педагогічних технологій, форм і методів із зазначеного питання.</p> <p>Презентація досвіду роботи учасників ТТК</p>	<p>Травень 2018 року</p>	<p>4</p>	<p>Усвідомлення значення сприятливого шкільного середовища для підготовки дітей та підлітків дотримуватися моделей поведінки, необхідних для особистого, сімейного здоров'я, безпеки, добробуту та сталого розвитку.</p> <p>Захист учасниками ТТК власних напрацювань, обмін досвідом</p>
4.	<p>Інтерактивне спілкування. Тема: «Здоров'язбережувальні та оздоровчі технології в роботі вчителя та класного керівника в урочний та позаурочний час»</p> <p>Презентація досвіду роботи учасників ТТК</p>	<p>Вересень 2018 року</p>	<p>4</p>	<p>Актуалізація знань про особистісно орієнтовані педагогічні технології, форми і методи освітньої діяльності, спрямовані на задоволення базових потреб учнів, центровані на збереження, розвиток здоров'я учнів, побудовані на принципах партнерства і компетентнісної освіти; визначення особливостей їх застосування в умовах здоров'язбережувального освітнього середовища.</p> <p>Обмін думками щодо вирішення</p>

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
				проблемних питань. Захист учасниками ТТК власних напрацювань, обмін досвідом
5.	Індивідуальні консультації щодо підготовки методичних матеріалів	Серпень 2018 року		Висвітлення результатів проведеної роботи відповідно до етапу її проведення.
6.	Інтерактивне спілкування. Тема: «Організація співпраці з батьками щодо здорового способу життя дітей на засадах педагогіки партнерства» Презентація досвіду роботи учасників ТТК	Грудень 2018 року	4	Ознайомлення з особливостями організації роботи з батьками щодо здорового способу життя дітей. Обговорення змісту методичного посібника
		Усього	16	

Методичне забезпечення

1. Байназарова О.О., Капустін І.В., Рябова З.В., Покроєва Л.Д., Ставицький С.Б. Сучасний урок: традиційні та інноваційні підходи. – Харків: ХОНМІБО, 2006. – 28 с.
2. Галіцина Л. Створення сприятливого навчального середовища: Тренінги. – К.: Шк. Світ, 2011. – 128 с.
3. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук. – метод. посібн./ О.І. Пометун, Л.В. Пироженко; За ред. О.І. Пометун. – К.: А.С.К., 2006. – 192 с.: іл.
4. Рожнятовська І., Зоц В. Сучасні шкільні технології. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2004. – 112с. – (Бібліотека «Шкільний світ»).
5. Садкіна В.І. 101 цікава педагогічна ідея. Як зробити урок. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 88 с.
6. Учителю предмета «Основи здоров'я»: навчально-методичні матеріали. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2015. – 132 с.

Програма

роботи тимчасово творчого колективу

«STEM-освіта: формування ключових компетентностей для життя»

педагогічних працівників закладів освіти,

які беруть участь у інноваційному освітньому проекті всеукраїнського рівня «Я – дослідник»

Актуальність. Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» передбачено докорінне та системне реформування змісту, педагогіки, структури загальної середньої освіти України з урахуванням досвіду провідних країн світу. Перехід до компетентнісного та особистісно орієнтованого навчання спрямований на здобуття учнями вміння навчатися впродовж

життя, критично та творчо мислити, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі, що є необхідним для їхньої успішної самореалізації в майбутньому та формування конкурентоспроможного випускника.

STEM-освіта означає відповідний педагогічний процес формування та розвитку навчально-пізнавальних і творчих якостей особистості, рівень яких визначає конкурентоспроможність на сучасному ринку праці: здатність і готовність до розв'язання комплексних задач (проблем), розвиток критичного мислення та креативності, уміння співпрацювати, здійснювати інноваційну діяльність. STEM-освіта ґрунтується на трандисциплінарному підході, в основі якого покладено метод інтеграції предметів, вирішення проблемно орієнтованих завдань.

Перехід до педагогіки партнерства, удосконалення змісту і форм організації освітнього процесу забезпечують проектно-дослідні методи навчання, що сприяють стимулюванню розвитку природної потреби дитини до дослідження та вивчення всього нового, формування навичок спостереження, уміння визначати проблему, формулювати гіпотезу, аналізувати й робити висновки.

Формування дослідницьких компетенцій учнів закладів загальної середньої освіти відбувається через:

- принципово нове цілепокладання у педагогічному процесі, зміщення акцентів у навчальній діяльності з вузькопредметних на загальнодидактичні;
- запровадження наскрізного STEM-навчання, компетентісно орієнтованих форм і методів навчання, діяльнісного підходу;
- введення нової типології уроків, активний прояв творчості учнів і вчителів в освітньому процесі та узгодження його етапів з основними етапами наукового дослідження (підготовка дослідження відповідно до його різновиду: теоретичне, експериментальне, індивідуальне, групове, колективне, комбіноване); узагальнення результатів дослідження; практичне застосування результатів дослідження; підведення підсумків дослідження; планування нових досліджень);
- застосування педагогами методу навчально-дослідних завдань як на уроці, так і в позаурочній роботі, що дозволить органічно інтегрувати знання, навички з різних областей, застосовувати їх на практиці, спонукати учнів до генерування нових ідей та пошуку шляхів їх реалізації;
- створення педагогом інноваційного освітнього середовища, у якому відбувається дослідження реальних проблем через упровадження й активне застосування інновацій;
- надання учням ініціативи у створенні власної траєкторії навчально-пізнавальної діяльності, виховання учня-дослідника з системним типом мислення.

Перехід до навчально-дослідницької діяльності висуває принципово нові вимоги до професійних якостей вчителя, зокрема він повинен мати творчий потенціал і власний дослідницький досвід, бути творчою особистістю, готовою до постійного удосконалення професійної майстерності.

Використання вчителем провідного принципу STEM-освіти – інтеграції (міжпредметної, трандисциплінарної) дозволяє здійснювати модернізацію методологічних засад, змісту, обсягу навчального матеріалу, використовувати сучасні технології під час навчання з метою формування компетентностей якісно нового рівня.

Інноваційні підходи до організації навчально-дослідницької діяльності в закладі освіти передбачають:

- цільове впровадження освітніх інновацій, інноваційних програм і проектів, спрямованих на активізацію інтелектуально-творчого потенціалу учня;
- підготовку вчителя-дослідника, здатного створити організаційно-педагогічні умови навчально-дослідницької діяльності учнів із метою забезпечення пізнавальної діяльності учнів в інноваційному навчальному середовищі;
- розробку сучасного навчально-методичного забезпечення;

- створення інформаційного забезпечення навчально-дослідницької діяльності учнів, що включає активне використання ІКТ і програм з Інтернету.

Вивчення та вирішення цих питань зумовлює пошук та наукове обґрунтування інноваційних підходів до створення психолого-педагогічних умов навчально-дослідницької діяльності учнів у закладах загальної середньої освіти.

Мета ТТК: науково-методичне визначення та обґрунтування психолого-педагогічних умов упровадження дослідницького методу навчання з використанням ІТ- та STEM-технологій.

Завдання

1. Опрацювати науково-методичну літературу з упровадження дослідницького методу навчання з використанням ІТ- та STEM-технологій.

2. Узагальнити та систематизувати нормативно-правове та інформаційно-методичне забезпечення реалізації інноваційного освітнього проекту за визначеною темою.

3. Сформувати практичні навички застосування дослідницького методу навчання з використанням ІТ- та STEM-технологій при навчанні різних предметів та у позаурочній діяльності.

4. Розробити методичні рекомендації, сценарії уроків та дидактичні матеріали щодо застосування дослідницького методу навчання з використанням ІТ- та STEM-технологій у 2-4-х та 5-7-х класах закладів загальної середньої освіти.

5. Презентувати кращі педагогічні практики діяльності закладів освіти з упровадження дослідницького методу навчання.

Учасники: педагогічні працівники закладів освіти, які беруть участь в інноваційному освітньому проекті всеукраїнського рівня «Я – дослідник».

Термін роботи ТТК: 2018 рік.

Періодичність: 4 заняття по 3 год, усього 12 год.

Форми роботи: семінари-практикуми з елементами тренінгу, індивідуальні консультації.

Керівники ТТК: Ставицький С.Б., завідувач Центру інноваційного розвитку освіти; Старченко Л.М., методист Центру інноваційного розвитку освіти.

Місце проведення: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», вул. Пушкінська, 24.

План роботи тимчасово творчого колективу «STEM-освіта: формування ключових компетентностей для життя»

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
1.	Семінар-практикуми з елементами тренінгу «Основи організації навчально-дослідницької, проектної діяльності учнів»	Лютий 2018 року	3	Опрацювання науково-методичної літератури з упровадження дослідницького методу навчання з використанням ІТ- та STEM-

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
				технологій; визначення принципів, методів і прийомів організації дослідницької діяльності учнів
2.	Семінар-практикуми з елементами тренінгу «Розробка моделі уроку з використанням дослідницького методу навчання»	Червень 2018 року	3	Визначення структури дослідницького уроку із застосуванням ІТ- та STEM-технологій; розроблення сценаріїв уроків
3.	Семінар-практикуми з елементами тренінгу «Дидактичне забезпечення дослідницької діяльності учнів: інфографіка, мейкерство, вимірювальні засоби, цифрові лабораторії»	Вересень 2018 року	3	Розробка дидактичних матеріалів до дослідницьких уроків із застосуванням ІТ- та STEM-технологій
4.	Семінар-практикуми з елементами тренінгу «Від формування життєвих навичок до суспільного визнання: дослідні проекти, хакатони, змагання, конкурси»	Листопад 2018 року	3	Підготовка науково-методичних рекомендацій та сценаріїв дослідницьких уроків із застосуванням ІТ- та STEM-технологій; презентація кращих педагогічних практик діяльності закладів освіти з упровадження дослідницького методу навчання

Методичне забезпечення:

1. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» [Електронний ресурс] <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola>
3. Структура ІКТ-компетентності вчителів. Рекомендації ЮНЕСКО [Електронний ресурс] <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214694.pdf>
4. Лист ІМЗО від 13.07.2017 № 21.1/10-1470 «Методичні рекомендації щодо впровадження STEM-освіти у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах України на 2017/2018 навчальний рік».
5. Програми STEM-освіти [Електронний ресурс] <https://imzo.gov.ua/stem-osvita/programi-stem/>
6. Васильєва Д.В. Я дослідник. Математика. 5 клас. Робочий зошит учня.
7. Капіруліна С. Л. Географія. 6 клас. Розробки уроків та методичні рекомендації.
8. Твердохвалова І.Ф. Я дослідник. Розробки уроків та методичні рекомендації. 2 клас.
9. Твердохвалова І.А. Я дослідник. Робочий зошит учня (математика, українська мова, природознавство). 2 клас.
10. Твердохвалова І.Ф. Я дослідник. Розробки уроків та методичні рекомендації. 3 клас.

**Список закладів загальної середньої освіти,
педагогічні працівники яких беруть участь у роботі тимчасово творчого колективу
«STEM-освіта: формування ключових компетентностей для життя»**

№ з/п	Назва закладу освіти	ПІБ директора
1.	Балаклійська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 Балаклійської районної ради Харківської області	Манілова Олена Миколаївна
2.	Шевченківський ліцей Шевченківської районної ради Харківської області	Шмігельська Тетяна Вікторівна
3.	Люботинська гімназія № 1 Люботинської міської ради Харківської області	Зяць Катерина Абрамівна
4.	Первомайська загальноосвітня школа I-III ступенів № 6 Первомайської міської ради Харківської області	Спінчевська Лідія Ростиславівна
5.	Харківська гімназія № 55 Харківської міської ради Харківської області	Дементьєва Ірина Павлівна